# Työ ja asuminen korona-arjessa – muuttuneen yhteiskunnan haasteet asumiselle

1.12.2021

Yhteiskunnan globaali muutos keväällä 2020 asetti nopeasti haasteita asumiselle. Kodeista tuli nopeasti työpaikkoja ja koulutkin siirrettiin kotiin. Harvassa kodissa oli kuitenkaan varauduttu tähän muutokseen, jossa kokonaisia perheitä työskenteli ja kävi koulua päivittäin kotoa käsin. Muutos haastoi työrauhaa, ergonomiaa ja myös perhesuhteita. Oman lisänsä tilanteeseen toi joissakin perheissä tarve eristää sairastunut perheenjäsen omaan tilaansa, mutta kuitenkin mahdollistaa sairastuneen päivittäisistä tarpeista huolehtiminen.

Keväällä 2020 olisi tarvittu joustavaa asuntorakentamista, joka olisi mahdollistanut kodin tilojen muuntelun. Nyt pandemian aikana on tärkeää suunnata asuntosuunnittelua huomioimaan työnteon, terveyden ja hyvinvoinnin vaatimuksia. On aika aloittaa uudenlainen asuntosuunnittelu, joka koskee asuntojen lisäksi myös asuinkortteleita ja kokonaisia asuinalueita.

Tähän haasteeseen Tampereen yliopisto ja SeAMK ovat tarttuneet yhdessä. Työ ja asuminen korona-arjessa TAKO –hankkeessa tutkitaan ja mallinnetaan joustavaa ja terveellistä asuntorakentamista, suunnitellaan uuden tyyppisiä tilaratkaisuja asunnoissa, kotipiirissä ja asuinalueilla tehtävään etätyöhön ja karanteeniolosuhteiden järjestämiseen. Lisäksi hankkeessa selvitetään ja pilotoidaan helposti saavutettavia digitaalisten palveluiden teknologiaratkaisuja. Tavoitteena on kestävä linja asuntorakentamisessa, joka huomioi muuttuvien asukkaiden, asukkaiden muuttuvien tarpeiden sekä ajan tuomat tarpeet.

Asukkaiden muuttuvat tarpeet huomioidaan hankkeen digitaalisesti saavutettavien palveluiden osuudessa elämänkaariajattelun avulla. Lapsettoman aikuisen perheen tarpeet ovat erilaiset kuin lapsiperheiden tai ikäihmisten. Ikääntyvät asuvat omissa asunnoissaan yhä pidempään, jolloin asuintilojen on pystyttävä muuntumaan aikuisten ihmisten kodeista lähemmäksi palveluasumista. Tilojen suunnittelussa on huomioitava myöhempi mahdollinen tarve erilaisille apuvälineille. Arjen toiminnoissa avustavat ihmiset tarvitsevat myös eri tavalla tilaa pystyäkseen toimimaan turvallisesti yhdessä asukkaan kanssa, kuin itsenäisesti pärjäävä aikuinen tarvitsee.

Jotta työstä tulee mahdollisimman realistista ja suunnittelussa tulee huomioitua myös oikeita rajoitteita asuntojen, asuinalueiden ja digitaalisten palveluiden suunnittelulle, on yhteistyöhön haettu oikeita asumiskohteita. Tällaisia kohteita on sovittu syksyn 2021 aikana Kauhajoelle ja Seinäjoelle, joissa on sekä korjaus- että uudisrakentamisen kohteita. Näihin kohteisiin TAU:n arkkitehtuurin yksikön tutkijat tekevät hankkeen aikana ehdotuksia ja suunnitelmia, joilla kohteissa pystytään huomioimaan asuntojen muunneltavuus. Vastaavasti SeAMKin asiantuntijat etsivät kyseisiin tiloihin digitaalisten palveluiden teknologiaratkaisuja, joilla pystytään vastaamaan asukkaiden muuttuviin tarpeisiin teknologioiden keinoin.

**Jaana Vainionpää**

Projektikoordinaattori
SeAMK

**Virpi Palomäki**
Projektipäällikkö
TAU

**Eero Okkonen**
Tutkija
TAU

Artikkeli on osa  EAKR-rahoitteista Työ ja asuminen korona-arjessa TAKO  -hanketta.